

Is dus de ideale toestand — de vakbeweging in de Maatschappij en onder het hoofdbestuur — een vervlogen droom, dan resten ons slechts twee mogelijkheden: 1. de vakbelangen aan de spits der Maatschappij; 2. de vakbelangen buiten de Maatschappij. In dit betreuenswaard dilemma heeft de algemeene vergadering de eerste oplossing aanvaard; met de afdeling den Haag kies ik de tweede, in het goede gezelschap van PEKELHARING. Ik doe daarmee afstand van een door mij met voorliefde steeds ingenomen, maar nu onhoudbaar gebleken standpunt.

Thans echter dringt zich de vraag naar voren, of een hervorming, zooals wij die wenschen, wel uitvoerbaar mag heeten. Zal het mogelijk zijn, de geschiedkundige lijn te verbreken en het schip der Maatschappij een geheel nieuwen koers aan te wijzen? Kon deze vraag met een volmondig ja worden beantwoord, ik denk, dat de overgrootste meerderheid der collega's aan onze zijde zou staan. Ook ik voel zwaar het gewicht van al de moeilijkheden, door DE HAAS en KOCH genoemd, en waarvoor een ten volle bevredigende oplossing moet worden gevonden, opdat de scheiding niet worde tot een bloedige en onherstelbare verscheuring. Ook zou ik haar zeker niet willen doorvoeren dan met de overtuigende en eendrachtige samenwerking van alle partijen.

En toeh, ik ben niet zonder hoop. Het is mij in deze laatste weken niet gelukt ook maar één collega te ontmoeten, die een gerust hart had in de toekomst der Maatschappij. Vreugdestemmen over de in Utrecht gevallen beslissing heb ik niet vernomen. Waarom zou niet — evenals het mij gegaan is — de algemeene meening tot het inzicht komen, dat het belang van den geneeskundigen stand de scheiding vereischt van zaken, die niet meer bijeen zijn te houden. Is dit voor een elk klaar geworden, dan meen ik, dat de scheiding in de beste vriendschap en onder de meest collegiale samenwerking tot stand zou komen. De vele moeilijkheden zouden geleidelijk tot afwikkeling worden gebracht. Van stagnatie in de behartiging der beroepsbelangen zou ook in den overgangstijd geen sprake mogen zijn. Zoo lang immers de vaklichamen nog niet zelfstandig functioneeren, behooren zij ten volle tot de Maatschappij. Allermint mag dan ook de komende ziekwet een reden zijn om niet thans reeds den nieuwen koers aan te duiden. Ik koester de hoop, al is het voorloopig ook maar een zwakke hoop, dat het weldra te verkiezen hoofdbestuur deze zaak in studie en voorbereiding nemen en tot een goed einde brengen zal, tot zijn eigen eer en tot heil van onze Maatschappij.

Amsterdam, 2 Februari 1919.

H. BURGER.

II.

Toen in 1903 het gevaar van de oprichting van een artsenbond dreigde, waarvan het doel was op te komen voor de materiele belangen van haar leden, was het vooral SIKKEL, die, om dit gevaar te bezweren, er op aan stuurde, om de Ned. Maatschappij tot bevordering der geneeskunst te maken tot een vakvereniging, die hetzelfde deed, wat de op te richten artsenbond beoogde. Zeer tegen den zin van een groot aantal leden heeft toen SIKKEL zijn zin gekregen, en is onze Maatschappij geworden tot een vakvereniging, hoewel toen uit den treure werd betoogd, dat van een gewone vakvereniging geen sprake zou zijn, maar het algemeen belang steeds op den voorgrond zou blijven staan. De bedoeling was toen, om, zoo noodig, onze belangen te verdedigen tegen mogelijke aanvallen. Gaandeweg is gebleken, dat de belangen van de leden volstrekt niet evenwijdig gaan, maar dat de verschillende groepen zeer tegenstrijdige belangen hebben. Wat toen door zeer vele leden gevreesd werd, maar met mooie woorden werd weggepraat, is geschied; wij zitten in het moeras. En wij blijven in het moeras, zoolang wij niet den moed hebben den ingeslagen weg te verlaten, en de vakbelangen te brengen buiten de Maatschappij en over te laten aan de belanghebbenden zelf. Blijkt dan, dat de geneeskundigen niet genoeg voelen voor een vakactie, om krachtig werkzaam te zijn, dan is dit hun eigen zaak. Het is echter een dwaasheid, om alle leden van de Maatschappij te dwingen,

aan deze vakactie mee te doen. Men mag beweren, dat deze actie in het belang is van de waardigheid van den geheelen geneeskundigen stand, dat de laatste algemeene vergaderingen heilzaam zijn voor onze waardigheid, zal wel niet algemeen worden toegestemd. Laat elke groep zijn eigen belangen behartigen in eigen kring, niet in het openbaar; ik meen, dat dan onze waardigheid beter behartigd zal worden.

Er gaan nu stemmen op, om de leiding in handen van SIKKEL te geven. Met alle waardeering voor de verdiensten van SIKKEL, meen ik toch, dat dit niet wenschelijk is. Wij moeten integendeel den weg, dien wij op gezag van SIKKEL hebben ingeslagen, verlaten, niet ons nog verder dien weg laten opduwen.

Overtuigen doen wij elkaar niet. Maar wel kunnen de leden, die meenen, dat een andere weg moet worden ingeslagen, dit toonen door te zorgen, dat het hoofdbestuur niet wordt uitgebreid met zes door de afzonderlijke groepen verkozen leden. Wij ontvingen een stembiljet om te stemmen over een zaak, waarvan wij officieel nog niets weten; de bedoeling is echter, om leden in het hoofdbestuur te brengen, die niet door de algemeene vergadering, maar door een deel der leden, zijn gekozen. Ik hoop, dat een groot aantal leden tegen deze wijziging stemt. Wij kunnen dan krijgen een nieuw hoofdbestuur, dat niet in de netten verstrikt is en dat ons uit het moeras kan helpen. Wordt dit voorstel wet, dan zullen de negen nieuwe leden niet tegen de vakleden opgewassen zijn en krijgen wij dezelfde onaangenaamheden weer, die wij de laatste jaren beleefd hebben. In geen geval echter een dictator, waarvoor trouwens in onze wetten geen plaats is. Of zijn wij ook al aangestoken door de revolutiekoorts?

Leeuwarden, 2 Februari 1919.

Dr. L. DE JAGER.

III.

Het hoofdbestuur heeft besloten zich tot de leden te richten met de vraag:

„of zij het al dan niet gewenscht achten, dat de Maatschappij zich onttrekke aan de behartiging van de vakbelangen en deze overlate aan instellingen buiten de Maatschappij”?

Het tijdstip voor een dergelijke rondvraag is zeker wel ongelukkig gekozen, want het is duidelijk, dat de meerderheid in onze Maatschappij en in de buitengewone algemeene vergadering eindelijk een beslissing in het specialistenvraagstuk wenschte. Door het verwerpen van de motie Den Haag toonde de meerderheid geen organisatie buiten de Maatschappij te willen; de meerderheid wilde vrede, wilde niet de beslissing aan een referendum onderwerpen, wilde de specialisten voor de Maatschappij behouden en wilde de Maatschappij na vele jaren van overleg, strijd en weifeling zooveel mogelijk één en ooverdeeld de komende tijden tegemoet doen gaan. Dat desniettegenstaande de eerste daad van het hoofdbestuur is zich tot de leden individueel te wenden met een vraag, die opnieuw strijd kan veroorzaken, moge men betreuren, men moge zich voorgesteld hebben, dat het tijdelijke hoofdbestuur zich zou beperken tot de afdoening van loopende zaken en de uitvoering der genomen besluiten, doch het spreekt van zelf, dat men dit hoofdbestuur het recht niet kan ontzeggen datgene te doen, wat het op het oogenblik in het belang van de Maatschappij en haar leden acht.

De afdelingen en de leden zijn het moede nog langer te strijden over de macht, aan de verschillende groepen in onze Maatschappij te geven, en het is zeer zeker te vreezen, dat het rondzenden van dergelijke vragen, zelfs indien velen er voor zijn de vakbelangen buiten de Maatschappij te brengen, geen andere uitwerking heeft dan den strijd scherper te maken en de Maatschappij te verzwakken. Het is daarom te hopen, dat de beantwoording van de gestelde vraag geen aanleiding geeft tot voorstellen aan de algemeene vergadering en dat de Maatschappij nu eens een eerlijke proef neemt met een na rijp beraad genomen besluit.

Ofschoon het hoofdbestuur als zoodanig aan den uitslag van de rondvraag het denkbeeld van uitvoering geenszins verbindt, hebben eenige leden der Maatschappij, waaronder drie leden van het tijdelijk hoofdbestuur, dezer dagen een circulaire gericht